Bildiri No: **PB-025** **Doi:** 10.5606/phhb.dergisi.suppl2026.025

Parkinson Hastalığında REM Uyku Davranış Bozukluğu Fenotipi ve Yaşam Kalitesi

Fatma Akçelebi Eldek, Selim Selçuk Çomoğlu, Halil Önder

Ankara Etlik Şehir Hastanesi, Ankara, Türkiye

Amaç: REM uyku davranış bozukluğu (RBD), Parkinson hastalığında artmış non-motor yük ve farklı klinik fenotip ile ilişkilidir. Bu çalışmada olası RBD'nin bağımsız klinik belirleyicilerinin, özellikle akut levodopa yanıtı ile ilişkisinin incelenmesi ve yaşam kalitesi belirleyicilerinin RBD durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığının araştırılması amaçlandı.

Yöntem: Retrospektif kesitsel çalışmaya 468 Parkinson hastası dahil edildi. Olası RBD, Mayo Sleep Questionnaire tek sorusu ile değerlendirildi. Motor ve non-motor değerlendirmelerde MDS-UPDRS, NMSS, FES-I, VHI, HAM-A, HDRS ve PDQ-39 kullanıldı. Olası RBD belirleyicileri çok değişkenli lojistik regresyon analizi ile, yaşam kalitesi belirleyicileri ise çoklu doğrusal regresyon ile analiz edildi.

Bulgular: Olası RBD sıklığı %33.7 idi. Anosmi/hiposmi ($\beta = 0.36$), konstipasyon ($\beta = 0.37$) ve düşük akut levodopa yanıtı ($\beta = -0.24$) olası RBD'nin bağımsız belirleyicileri olarak saptandı. Genel kohortta yaşam kalitesinin en güçlü belirleyicileri düşme korkusu ve anksiyete idi. Alt grup analizlerinde RBD pozitif hastalarda depresyon, ses engelliliği ve sol taraf başlangıç; RBD negatif hastalarda ise non-motor yük, yürüme bozukluğu ve hastalık süresi öne çıktı.

Sonuç: Parkinson hastalığında olası RBD, azalmış dopaminerjik yanıt ile ilişkili özgün bir klinik fenotipi işaret edebilir. Yaşam kalitesi belirleyicilerinin RBD durumuna göre farklılaşması, fenotip temelli değerlendirme ve bireyselleştirilmiş klinik yaklaşımların önemini desteklemektedir.